

*Szőrös szabadság, Költészet-Bozontú,
lihegve állsz az égető napon,
s káromkodó parancsolód
szöges bakancsral rüg pofon.*

*Az ember rád néz és orra nyergén
röhögni kezd a szemüveg,
míg helytállsz és a huszadik, hullaszagú
századból kilóg – a füled.*

1957

Orbán Ottó

FÖNN A CSOMOLUNGMÁN

A művészet, vegyük úgy, hegymászás.

Az ifjúság gubancos, zöld bozót a föld ölén, a dombvidék két széttárt combja közt; még semmi sincs eldöntve, lezárva, még minden lehet belőled... bérgyilkos, hajóska-pitány, szakácsnő, püspök, apáca, föltaláló, pornófilmsztár, történész, paraszt, akármí... a választék határtalan.

De ha eldöntöd, hogy a nyaktörő magasság vonz, az életed ösvényé szűkül, s az az ösvény fölfele visz.

A kezdet egyszerű, mert nehéz. Lefoglal a fölszerelés, a beszerzés, nincs időd homályos sejtelmekre. Néha látod a csúcst, ahogy kibukkan a felhőkből, s megcsillan rajta a hó.

Később logikusnak látszik, hogy minél több súlytól megszabadulj. A levegő ritkul, megtanulsz lemondani.

Csak a lényegeset viszed magadból, és az mind kevesebb.

Azzá csupaszkodsz, aki vagy. Átlátni rajtad, mintha üvegből volnál. Látni a csontjaidat.

Előbb csak titokban, később nyíltan kezdenek unni.

Mondod a magadét. Jó – tömörebben, célratörőbben, de azért ugyanazt.

Most már látod, a csúcsra fölérni – halál.

De nincs kivel elszámolnod. Nemhogy az Isten nem vár rád odafönt, de senki sem vár senkire ott soha. Nincs ott más, csak a szél meg a hóihar meg a fuldoklás melledben föl-alá járó vasreszelője.

Csikorgatod a fogaidat (vagy csak képzeled ezt is?), és lefekszel a hóba.

Végre. Most legalább egy jó nagyot alszol.